

Микола ВИТІВСЬКИЙ

«Вконтакті», «Facebook», «Twitter», «Connect», «Однокласники», «Skype», «Friendster»... Цей перелік можна було б ще продовжувати, але, думаю, що й без того кожен молодий читач вже зрозумів, про що йтиме мова в цій статті... Тож як охарактеризувати популярне тепер явище «соціальні мережі»? Це ще один здобуток цивілізації і технологічного прогресу, чи засіб масового (особливо для молоді) регресу? Більша частина молоді, очевидно, сприймає таке явище дуже позитивно на протипагу їхнім батькам, котрі часто не можуть, в прямому сенсі, вигнати своїх дітей з-за комп'ютера. Отож, спробуймо трішки поговорити про конфліктне тепер питання і висвітлити його якомога об'єктивніше...

Таку порівняльну таблицю можна було б ще продовжувати, бо й, справді, заради справедливості слід визнати, що є і позитиви, і негативи в цьому явищі. Очевидно, причина в тому, що корінь не в об'єкті (соцмережах), а в суб'єкті (людині), котра ними користується або в них живе... Саме від цього залежить, чи приносить будь-яка річ користь, чи шкоду, соцмережі в тому числі. Як і кожне досягнення науки-техніки вони самі по собі є добрими, проте створені були не як мета життя, але лише як засіб для його покращення, про що слід завжди пам'ятати.

Для тих, хто вважає «соціальні сіті» «сітями диявола»...

Спершу звернемось до противників віртуального спілкування. Не можна стереотипно і без достатніх підстав критикувати будь-що, бо всюди є два боки.

Дуже часто трапляються ситуації, коли ми не можемо з конкретною людиною спілкуватись «наживо», чи навіть по телефону в силу різних обставин. У такому випадку соцмережі можуть стати незамінним помічником, що дозволить відновити спілкування (зокрема, популярна тепер мережа «Skype» дозволяє підтримувати й відео-зв'язок). Безумовно, це великий плюс в бік соцмереж. У кого в сім'ї чи з друзями склалась подібна ситуація, той прекрасно розуміє, наскільки все це правдиво і об'єктивно.

Також варто сказати, що з віртуального спілкування часто починається справжня дружба, чи навіть романтичні стосунки. Безперечно, що там вони можуть лише починатись та зароджуватись, а не розвиватись і міцніти. Проте і за такий пошук нових знайомств, що мають право на існування і можуть мати серйозне майбутнє, мусимо соціальним мережам віддати належне.

Іноді нам хочеться просто гарно провести час і відпочити психологічно... Деякі мережі, окрім спілкування з цікавими людьми, можуть запропонувати дуже великий сервер безплатної інформації, колекції фото, відео, музики. При правильному використанні тих ресурсів, якими мережі вже володіють, можна, отже, й справді збагатитись інтелектуально, інформаційно, чи просто відпочити.

Одночасно соціальна мережа – прекрасне місце, де кожен може поділитись своїми особистими думками із соціумом. Дуже легко запропонувати до читання свої вірші, чи прозові твори, показати власні шедеври, чи просто спроби художнього мистецтва, поділитись авторськими піснями, донести свої щоденні роздуми... Найголовніше, що існує таки справді велика імовірність, що тебе почують.

Все вищезгадане явно засвідчує, що соціальні мережі можуть бути дуже корисними при правильному їх використанні...

«О, всемогучий “Контакт”, відпусти поїсти...»

І позитивний аспект соцмереж не можна назвати єдиним, бо завжди «медаль має два боки». Тому цей розділ буде зверненням вже до «фанатичних» прихильників такого проведення часу...

Передусім скажемо, що за комп'ютером час проходить дуже швидко. Іноді складається враження, що буквально щойно ми ввели свій логін і пароль та зайшли на сторінку, проте насправді годинник може показувати вже четверту годину ранку... Часто це означає, що вже 5-6 годин ми провели в Інтернеті... Зайвим буде говорити про шкоду такого «вбивання часу» на зір, чи про те неймовірне опромінення від комп'ютера, яке (як доказали вчені) дуже шкодить нашому здоров'ю. Думаю, про це вже знають усі, а більшість, на жаль, мабуть, відчуває такий вплив і на собі. Як писав російський письменник Леонід Борисов: «Яким би не було ваше здоров'я, його вистачить до кінця життя», проте тривалість цього життя від здоров'я таки дуже залежить. Шкодити своєму здоров'ю дуже легко, а ось потім вилікуватись іноді дуже важко, а часто й дуже недешево. Тому й писав (хоча не зовсім про здоров'я, але принцип той самий) Ромен Роллан, французький письменник: «Потрібно століття, щоб відновити те, що зруйнує день».

Найбільша загроза соцмереж у тому, що їм дуже легко вдається «заволодіти» людиною. Мова йде про залежність, в яку часто перетворюється, на перший погляд, абсолютно невинне проведення часу в мережі. Залежність ніколи не є чимось добрим. Усі ми знаємо з перших глав Біблії, що Бог створив людину на свій образ і подобу, хоч не завжди розуміємо, що це означає. Передусім людина подібна до Бога своєю особовістю, адже Бог є Особою. Чи не найважливішою рисою особи є її свобода. Так ми приходимо до християнського вчення про свободу волі людини. Натомість кожна залежність є обмеженням свободи або навіть абсолютним її нехтуванням, а, отже, й зупинкою росту, богоуподібнення, є «закопуванням талантів», які Бог дав нам для примноження й розвитку. Так людина втрачає подобу Божу через різного роду залежності: алкоголізм, наркотики, куріння, чи ті ж соцмережі... Не дивуйтесь: для багатьох людей соцмережі є не меншим типом залежності, ніж названі вище шкідливі звички для інших. Так, іноді не мережа нам допомагає в чомусь, а, швидше, ми вже існуємо для неї і в ній живемо. Звідси «хронічне» недосипання ночами і просто даремна трата часу, який можна було б корисно провести.

Ще одна риса, часто присутня в сучасній молодій людині – невміння спілкуватись «наживо», вести діалог, чи виступити з монологом-промовою тощо. Дорослим часто важко висловити свою думку, дітям – переказати твір у школі. Впевнений, що однією з причин такого низького рівня усного мовлення є і згадане занадто інтенсивне «переписування». Звикнувши лише писати, людина відвикає від живої розмови і при раптовій необхідності виступити перед публікою зі словом, привітанням чи зверненням часто виглядає «незграбно». Так нівелюється цінність живого спілкування, мовляв, «навіщо кудись йти чи їхати, щоб когось бачити чи поговорити, якщо можна зі всіма одночасно «поспілкуватись», не виходячи з дому»... Проте це хибна думка, бо вміння вести розмову, провадити діалоги чи виступати з монологами завжди цінується і

цінувалось, починаючи ще від античних греків, для яких риторика була одним з чи не найважливіших предметів, а особа-ритор – одна з найбільш поважаних в суспільстві.

До мінусів можна також віднести й те, що попередньо ми назвали як перевагу соцмереж. Мається на увазі великий інформаційний та мультимедійний сервер, яким володіють окремі соцмережі. Річ у тому, що ця інформація буває різного характеру, а часто містить у собі й жорстокість, насильство, еротику чи порнографію. Безперечно, що наявність такого типу інформації не є виною самої мережі, а тих людей, котрі нею користуються. Про це ми й казали вище, коли говорили, що добро чи зло, принесені мережами, залежать від нашого ними користування, а не від них самих.

Отже, є й інший аспект у питанні щодо соціальних мереж, на жаль, не такий позитивний. Підсумовуючи, спробуємо обговорити, як правильно використовувати соцмережі, а коли від них треба відмовитись...

«Бути чи не бути???»

Досі ми перерахували конкретні позитиви та недоліки чи шкоду, які мають або приносять нам соціальні мережі. Проте ще Фрідріх Гегель, відомий філософ, характеризував будь-які явища за формулою: теза-антитеза-синтез. Подібно й нам буде недостатньо завершити розгляд цього питання, висвітливши тільки два його аспекти (позитивний і негативний), слушно намагатись знайти відповідь, як же користуватись і чи таки реєструватись взагалі в соцмережі... Отже, зробимо своєрідний синтез всього вищесказаного, щоб прийти до правильного й оптимального висновку.

Насамперед, слід сказати: ТАК, соцмережі можуть бути корисними й позитивними, але тоді, коли вони є не метою, а засобом. Тоді невідомим залишається, для якої ж корисної мети можуть слугувати ці «суспільні сітки»?

Безперечно, що корисними вони є для нових знайомств, простого спілкування з рідними чи друзями, котрі далеко, тощо. Проте ми не сказали ще про найважливішу перспективу, яку дає нам таке середовище. Мається на увазі те, що будь-яка мережа, як засіб для спілкування, може стати дуже добрим і успішним засобом для проповіді і евангелізації. Це, свого роду, реінкультурація християнства в модернізований світ. Технологічний

прогрес є великим викликом для Церкви, адже постійно сприяє секуляризації світу, тобто знеціненню всього релігійного і духовного. Проте він же дає Церкві великі можливості, які, на жаль, ми не завжди використовуємо, бо зайняті не пошуком позитивів і нових можливостей, а «безкритичною критикою» всього нового. Але щоб зло перемогло, достатньо, щоб люди нічого не робили. У соцмережах практично «живе» велика частина сучасної молоді, і саме там можна знайти з нею спільну мову, що не завжди виходить з амвону і проповідальниці. Звичайно, що ніколи віртуальне середовище не замінить проповіді в храмі, проте може її продуктивно доповнити.

Ще одне, на що варто звернути увагу: не можна мати за самоціль успішність у віртуальному спілкуванні, розвиваючи в собі комплекс у спілкуванні «наживо». Іноді складається враження, що ми просто колекціонуємо друзів у мережі, при тому, що й половини їх ніколи не бачили або навіть з ними і не переписувались. Тоді мають місце слова, сказані польським сатириком Владиславом Гжещиком: «Врешті-решт з усієї нашої цікавості до знайомих і близьких залишається запитання: «А він ще живий?». Швидше навпаки, знайшовши друга чи подругу, хлопця чи дівчину «тягнімо» їх на вулицю, йдімо на прогулянку. Соцмережі ніколи не передадуть емоцій чи почуттів, які очевидні при живому спілкуванні... Ніколи «смайлик» не передасть повноти щирої й живої посмішки, адже ставимо його іноді, навіть не посміхаючись, а автоматично... Ніколи не є так цікаво блукати у світі соцмережі чи загалом всесвітньої павутини, як цікаво є перебувати у світі, створеному Богом, оцінюючи красу створеної Ним природи, зведених людиною міст і їх вулиць або ж просто милуючись щирою посмішкою ЖИВОЇ людини, котра поруч нас...

П.С. =)

Чи знаєте Ви, що...

Європейська дослідницька компанія Insites-Consulting.eu підрахувала, що різними соціальними мережами в усьому світі зараз користуються більше 1 млрд. осіб.

До соцмереж долучились більше 70% всіх Інтернет-користувачів.

У Європі середня кількість соцмереж, якими користуються люди, складає 1,9 у розрахунку на одного користувача. Аналогічні показники для США і Бразилії становлять

2,1 і 3,1.

Одна сесія користувача на сайті соцмережі Facebook в середньому триває близько 37 хвилин, а в сервісі мікроблогів Twitter – 23 хвилини, стверджує Insites Consulting.

Соціальна мережа Facebook є найбільшою у світі, кількість її зареєстрованих користувачів вже перевищує 750 мільйонів осіб. Щодня Facebook відвідують близько 400 мільйонів осіб.

Аудиторія сервісу мікроблогів Twitter складає більше 200 мільйонів осіб. При цьому 100 мільйонів із них користуються сервісом щомісяця, а 50 – щодня.

Дослідники також звернули увагу на популярність російської соціальної мережі «Вконтакті» у Східній Європі. Її аудиторія перевищила позначку в 100 мільйонів зареєстрованих користувачів.

54% користувачів зазначили, що відчують «певну ступінь залежності» у ставленні до обраної ними соціальної мережі. Про це свідчать дані дослідження, опублікованого компанією Webroot. Опитували респондентів із США, Британії та Австралії, - повідомляє CNews.

Значно серйознішою стала ситуація зі шкідливими програмами у соцмережах. Кількість користувачів, котрі стикалися у мережах із відомим вірусом Koobface, зросло з 8% у 2009 році до 18% у 2011 році у США. У Британії даний показник виріс з 6% до 15% за аналогічний період.

Жінки активніше використовують соціальні мережі для спілкування зі своїми друзями, родичами і колегами, ніж чоловіки. Це довела шведська компанія глобального зв'язку Rebtel, яка провела відповідне дослідження серед дорослого населення США, – повідомляє Mashable.

Чоловіки, натомість, більш схильні використовувати голосовий/телефонний зв'язок, хоча випереджують у цьому жінок з незначною різницею.

В Україні чоловіки частіше користуються соцмережами – 54,6%. Жінки, відповідно, – 45,4%.

Україна увійшла у п'ятірку країн, Інтернет-користувачі яких найактивніше відвідують соціальні мережі. Італія, Німеччина і Франція, де поширення Інтернету у два-три рази вище, від нас значно відстали.

Лідерами з активності у соціальних мережах стали Філіпіни, Чилі та Еквадор, де частка користувачів соцмереж від загальної кількості Інтернет-користувачів становить відповідно 89%, 88% та 87%. За ними йдуть ПАР (82%) та Україна (81%).

Найактивнішими виявилися українці віком від 16 до 24 років (43% від загальної кількості), відстають люди віком 25-34 роки (33%). Українці від 35 до 44 років теж досить активні – 16%. Найменш активна вікова група 45-54 роки – 8%.

За даними медіагрупи UniversalMcCann, найбільше українці користуються соціальною мережею «Вконтакте» – 16,3 млн. осіб. Мережею «Однокласники» користується 8 млн. українців, Facebook – 1,43 млн. та LiveJournal – 0,4 млн.

Микола ВИТІВСЬКИЙ. *«Нео, вийди з матриці!» або чи варто реєструватись у соціальній мережі?*
// СЛОВО № 3 (47) 2011, с.22-25